

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 13 Maja r. s. 1829 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 4 maja.
(z Ruskiego Inwalida).

Przez najwyższe dyplomata pod dniem 21 kwietnia, najłaskawiej mianowani są kawalerami orderu *ś. Alexandra Newskiego*: radca tajny *Ławinski*, generał gubernator Syberyi-Wschodniej; radca tajny, *Chitrowo*, sprawujący obowiązki kontrolera państwa i generał adjutant, generał porucznik *Czyczeryn*—*ś. Włodzimierza* 2giej klasy wielkiego krzyża: radca tajny, opiekun honorowy *Sawrasow*—*ś. Anny* 1szej klasy: generał major *Hr. Apraksin*; biskup żmudzki rzymsko-katolicki *Józef Xiągę Giedroyc*; rzeczywisty radca stanu, *Pokrowski*, sprawujący obowiązki dyrektora departamentu policyi wykonawczej.

(z Gazety Senackiej).

W najwyższym ukazie do Rządzącego Senatu pod 24 kwietnia wyrażono: „Przychylając się do najpoddaniejszej prośby sekretarza stanu, *Bludowa*, *Nay miłościwiey* uwalniamy go dla powrotu wienia zruynowanego zdrowia na urlop nieokreślony do mineralnych wód zagranicznych, z zachowaniem płacy i dalszych wyznaczeń podług miejsc przezeń zajmowanych. Na czas oddalenia się jego z Sankt-Petersburga *Nay miłościwiey* rozkazujemy być w obowiązku Główno-zarządzającego sprawami duchownymi obcych wyznań Towarzystwu Ministra sprawiedliwości Naszemu sekretarzowi stanu *Daszkowu*.”

— Przez najwyższe ukazy teyże daty: liczący się po kawalerii generał-major *Bibikow* 1, uwolniony ze służby wojskowej rozkazem dziennym d. 25 kwietnia, mianowany gubernatorem cywilnym niżehorodzkim, z przemianą rangi na cywilną rzeczywistego radcy stanu.

— Zostający przy Heroldyi radca stanu *Wigel*, najłaskawiej mianowany wice-dyrektorem departamentu spraw duchownych wyznań obcych z płacą po 4000 r. na rok.

— Będącemu w stopniu kamerhera, radcy dworu, *Sergiuszowi Chruszczowemu*, rozkazano sprawować obowiązki mistrza ceremonii dworu J. C. M.

— Assesor kollegialny *Karbonier*, 9tej klasy *Alexander Kruzensztern* i 10tej klasy *Goleniszczew Kutuzow*, najłaskawiej mianowani kamerjunkturami dworu J. C. M.

— Doktor radca stanu, *Nikołaj Arend*, mianowany leib-medykiem dworu J. C. M.

— Będący w komitecie cenzury cudzoziemskiej i w departamencie spraw duchownych wyznań cudzoziemskich, 10tej klasy *Xiągę Odojewski*, mianowany kamerjunkturą dworu J. C. M.

— Na przedstawienie P. Naczelnie zarządzającego Gruzją, Minister skarbu wnosil na Komitet PP. Ministrów, ażeby z liczby czterech radców gruzińskich, zasiadających w ekspedycji skarbowej z wyboru szlachty, zostawić tylko dwóch, pozostające zaś dwa miejsca radców osadzać od Rządu urzędnikami, umiejacymi język rossyjski, z tém, iżby zdalnych do zajęcia tych obowiązków ze szlachty gruzińskiej z pierwszeństwem do nich przeznaczać. To przedstawienie, zgodnie z opinią Komitetu PP. Ministrów, zasłużyło na Najwyższe w dniu 2 kwietnia r. t. potwierdzenia.

— CESARZ JEGOMOŚĆ w dniu 6 kwietnia roku terażniejszego *Naywyżey* rozkazać raczył: Moskiewskiego Metropolite *Filareta*, zgodnie z jego prośbą, uwolnić w następującym miesiącu maju do powierzoney zarządom jego dycezyi z tém, ażeby powrócił on tu podobnie jak w roku przeszłym. Jego CESARSKIY MOŚĆ podobało się razem darować dla *Nayprzewielebniejszego*, *Filareta*, 5000 rubli na podróż.

— JEGO CESARSKA MOŚĆ, na zaświadczenie P. Ministra spraw wewnętrznych o służbie odznaczającej się niżej wymienionych urzędników Ministerium spraw wewnętrznych, w dniu 11 kwietnia *Nay miłościwiey* rozkazać raczył: oświadczyć *Naywyższe* zadowolenie: naczelnikowi oddziałowemu departamentu gospodarstwa 5tej klasy *Pasenkowski*, urzędnikowi do osobnych poruczeń radcy stanu *Sztykowemu*, naczelnikowi stołu departamentu policyi wykonawczej radcy dworu, *Sinichnowi*, i radcom honorowym, naczelnikom stołu: departamentu policyi wykonawczej *Barabanowu* i departamentu gospodarstwa państwa i budowli publicznych *Umanowu*.

— Na ośnowie *Naywyżey* confirmowanego w dniu 6 lutego roku terażniejszego 1829, etatu Wileńskiego Komitetu Cenzury, JEGO CESARSKA MOŚĆ, po najpoddaniejszém przełożeniu P. Ministra narodowego oświecenia, w dniu 21 kwietnia *Naywyżey* potwierdzić raczył na cenzorów oddziałowych: w mieście Grodnie, dyrektora szkół gubernii Grodzieńskiej radcę dworu *Brodowskiego*; w Mińsku: wyższego nauczyciela tamiecznego Gimnazjum *Franciszka Stabniewicza*; w Żytomierzu, zastępnego nauczyciela *Maxyma Czernego*; w Kamieńcu-Podolskim: dozorcę tamiecznej szkoły powiatowej radcę kollegialnego *Jana Mitadowskiego*, i nakoniec przy Wileńskim Komitecie Cenzurym do rozpatrywania ksiąg hebrajskich, neofitę *Feliksa Neymana*.

— Rządzący Senat, ukazem okólnym pod dniem 29 kwietnia, obwieścił: monetę srebrną, wpływającą, na ośnowie *Naywyższego* ukazu z dnia 11 listopada 1827 do Podskarbstw, za pasporta dla mieszczan i włościan i za papier herbowy, z okoliczności spadnienia łaży na srebro, przyymować podług nowo utwierdzonego kursu po 3 rub. 65 kop. za rubel srebrny, z tém, iżby kurs takowy na srebro brał swój początek z otrzymaniem o tém w podskarbstwach zaleceń.

— Wczora (3 maja) spuszczoney został z warsztatów głównej admiralicyi okręt 110ciodziałowy, *Cesarz Piotr Iszy*, dowództwa kapitana 1szej rangi *Awinowa*, który pierwey dowodził okrętem *Hanhout*, i wstawił się przy spalaniu floty turecko-egipskiej, w pamiętnej bitwie nawaryńskiej. Piękny ten okręt powitany był wystrzałami działowemi z twierdzy Petro-Pawłowskiej, i stanął na kotwicy naprzeciw Akademii kunsztów.

Statut Orderu *ś. Anny*. (Dokończenie).

49. Chociaż niepodobna wchodzić w szczegółowe opisanie bardzo licznych czynów, zdarzających się w różnych, służby tyżących się wypadkach, i rozmaitemi sposobami; nie muiey atoli jest potrzebna zbliżyć się do ustanowienia pewney dokładności w prawidłach, podług których od-

mienne działania i służba zostałyby odróżnione od pospolitych; dla tego Rozkazujemy do postanowionego prawa na otrzymanie orderu s. Anny przyjąć za zasadę następujące artykuły:

A. Dla stanu duchownego.

Do orderu tego może być policzony:

1) Kto nawrócił do wyznania prawowiernego z religii niechrześcijańskiej.

2) Kto nawrócił do cerkwi znaczną liczbę odszczepieńców, a osobliwie takich sekt, które są poczytywane za nayszkiełtowsze i nayszkodliwsze, jako to: judeistów (żyjących na wzór żydów), malkanów, duchoborców, przechrzcieńców i t. p.

3) Kto użył rozsądnego Państwa pożytek, jak na przykład: a) Napominanie zbuntowanych włóścian, którzy przez nie powrócili do swoich powinności; i b) Napominanie i przykłady dla półków w bitwach; w tym ostatnim razie, uznany godnym nagrody orderu s. Anny 3 klasy, otrzymuje go z kokardą, zgodnie z 7 § tego statutu.

4) Znaczniejsze czyny czelakolubne w powszechności.

5) Wydanie ksiąg filozoficznych i teologicznych, mających na celu oświecenie duchowne, oraz ksiąg klasycznych dla szkół duchownych, uznanych przez Główny Rząd Szkół za godne uwagi.

6) Odznaczający się postęp w uczeniu wydziale wiedzy duchownej i świeckiej.

7) Odznaczający się urządzenie potrzebnych monasterów i cerkwi, które wymagało znacznych kosztów, lecz bez pomocy skarbu.

8) Długie, odznaczający się sprawowanie, prócz tereźniejszego obowiązku, wielu innych, nieprzynoszących płacy, jakoto: obowiązku zasiadającego w Konsystorzu, w Dykasterjum, w Rządzie duchownym, obowiązku deputata policyjnego i duchownego.

9) Wybudowanie własnym nakładem lub przez inne środki (nie zasięgając pomocy skarbu) cerkwi w takich miejscach, gdzie są szczególnie potrzebne; na przykład: gdzie wioski są zniszczone przez wojnę, pożarem lub inne jakie przypadki, takóże gdzie z przyczyny miejscowych okoliczności są na zawładnięcie szczególne utrudnienia.

10) Cerkiewni starostowie ze szlachty, lub którzy zasłużyli na osobiste szlachectwo, do otrzymania orderu s. Anny, mają prawo za wielkie z własnych swych nabytków ofiary na pobudowanie nieodbitości potrzebnych cerkwi, oraz na konieczną a niezbytkową ozdobę Soborów katedralnych.

B. Dla wojskowych.

1) Ze sztabu i ober-oficerów, mających pod swoim dowództwem rotę, szwadron lub większą część wojska do otrzymania orderu s. Anny upoważnionym być ma:

a) Ten, kto powierzona sobie część doprowadzi do takiego stanu, iż zachowa pierwszy stopień akuracności na inspektorskich przeglądach przez Główną zwierzchność, przez trzy lata ciągiem.

b) Kto spełni dane sobie szczególne poruczenie z taką dokładnością, iż będzie ono przyjętym za ośnowę otrzymania znacznego pożytku, lub przecięcia nadużyć.

c) Kto utrzyma w poruczonej sobie części zdrowie niższych rang i obyczajność tak, iżby we względzie zdrowia: wzięwszy na uwagę kwaterunkowe rozłożenie wojsk i wpływ, jaki mieć może klimat miejscowy na ich zdrowie, rozdzieliwszy kwatery na trzy rzędy, wedle położenia gubernij i powiatów, gdzie kwatery będą rozłożone. ubytek ludzi, w przeciągu trzech lat z kolei, nie przewyższał liczby zmarłych i wyłączonej dla nieposobności do garnizonu i inwalidów dwóchsetnego, setnego i pięćdziesiątego człowieka, we względzie zaś moralności, kto ją, oraz dobre prowadzenie się utrzyma między niższymi rangami, a przez to samo odznaczy się gorliwością dozoru do takiego stopnia, iż w przeciągu trzech lat z kolei nie okaże się między niemi winnych naruszenia karność wojskowej i spokojności między mie-

szkańcami, a liczba zbiegłych nie będzie przewyższała razem jednego człowieka ze sta.

2) Ze Sztabu i ober-oficerów: kto w czasie przeprowadzenia partty rekrucich i wojskowych kantonistów, chociaż nie w jednym czasie, lecz w liczbie więcej jak tysiąc ludzi, będzie do tyła starannym, że się nie okaże z nich w drodze zmarłych, zbiegłych, albo też znacznej liczby zostawionych w lazaretach; przy tém, jeżeli nie nastąpią żadne pretensye, a zdrowie ludzi w ogólności będzie zachowane.

C. Dla Cywilnych.

Prawo być udarowanym orderem s. Anny ma wyłącznie ten:

1) Kto z przykładną wspaniałomyślnością i z poświęceniem własnej korzyści, urządzi proces na rzecz ubogich małoletnich sierot, znajdujących się pod opieką.

2) Kto przyymie na siebie niezmordowane chodzenie około interesów ubogich wdów lub sierot; stanie się w tym stanie wiadomym Rządowi i będzie sprawcą dzwignienia ich losu.

3) Kto w ciągu trzech lat, dziesięć procesów, ważnych ceną, w których do Rządu zasły prośby, umorzy sposobem ugodliwym i przedstawi na to świadectwo godne wiary, tak od osób do tego wchodzących, jako i od tychże miejsc urzędowych, do których wspomniane początkowo prośby weszły.

4) Kto w czasie zostawania sędzią sumnienym nie dopuścił ani jednej sprawy do odbywania porządkiem prawnym.

5) Kto przy urządzeniu jakiego bądź wydziału, przedstawi gruntowne i przez Rząd za takie uznane wnioski dla zmniejszenia wydatków skarbowych.

6) Kto dane poruczenie należące do służby nie tylko spełni, jak było przepisano, lecz odkryje i zachowa w témże poruczeniu nieprzewidziane przez Zwierzchność pożytki.

7) Kto na pożytek Państwa i w służbie cywilnej, za jakimkolwiek zdarzeniem, z widocznym niebezpieczeństwem życia, przyprowadzi nieład do porządku.

8) Kto odkryje jakiekolwiek znaczne nadużycie, bez wszelkich widoków własnego zysku.

9) Kto zajmie się urządzeniem losu ubogich i przedstawi o tém gruntowny i pożyteczny ogółowi jako też dla nich samych projekt.

10) Kto na rzecz nieszczęśliwych ubogich dzieci zaprowadzi swoim kosztem pożyteczny dla nich i dla Państwa zakład, przez Zwierzchność uznany za dobry.

11) Kto bez pomocy skarbu, dla nauki młodzieży, założy pensyon i w przeciągu dziesięciu lat, przez czynny dozór, zjedna dlań dobre imię i godnym sposobem przygotowuje młodych ludzi do służby, jak ze strony moralności, tak i ze strony nauk.

12) Kto w czasie służby przez wybory, otrzymawszy order s. Włodzimierza za odznaczenie się, po wysłużeniu trzech trienów miałby też prawo, na ośnowie N a y w y ż s z e g o rozkazu 12 grudnia 1801 roku, do otrzymania tegoż orderu s. Włodzimierza.

13) Kto, otrzymawszy order s. Włodzimierza za służbę przez wybory szlacheckie trzech trienów, wysłużyłby jeszcze dwa trienien.

50). Wyjaśniewszy w poprzedzających artykułach czyny i zaszczyty, dające prawo do otrzymania orderu s. Anny, N a z n a c z a m y, dla podniesienia 1 i 2 klasy tego orderu, nagradzać mających już 1szą klasę, kutą gwiazdą srebrną i orderem ozdobionemi Koroną Cesarską, podług wyobrażeń tu rysunkow.

(Po czém woryginale Statutu następują też rysunki).

Mający zaś 2gą klasę, krzyżem ozdobionym Koroną CESARSKĄ, podobnie, jak postanowiono dla orderu 1 klasy, podług niżej położonego rysunku.

(Po czém woryginale Statutu następuje wzór takiego krzyża).

Ta nowa ozdoba orderu niech będzie odąd

podwyższeniem zaszczytu tej klasy, której się nadaje.

51). Każdy kawaler, otrzymawszy znak podwyższenia zaszczytu orderu s. Anny, obowiązany jest zwrócić dawniejszy znak tego orderu (jeżeli go miał), przez swoją Zwierzchność, zgodnie z 15 § tego Statutu, do Kapituły, a oprócz tego wnieść na zakłady miłosierne i kapitały rochodowe dla tego orderu.

Za 1szą klasę 250 rubli.

Za 2gą klasę 100 rubli.

Również, na podstawie 14 §, powinny być do Kapituły zwrócone pozostałe po zmarłych kawalerach znaki tego orderu.

52. Ponieważ porządek prawny jest duszą każdej służby, dla tego więc potrzeba wspomnieć, że we wszystkich tych i innych zdarzeniach, postanawia się on być zupełnie zachowywanym.

53. W zdarzeniu, jeżeliby nad wszelkie spodziewanie, kto z kawalerów popełnił jakie przestępstwa, które są przeciwne honorowi i powinności, jak na przykład: przez zepsucie poruczonej sobie części, lub przez kryminalny występki, lub przez sprawowanie się przeciwne szlacheckiemu Dyplomaci; takiego, po zupełnym przekonaniu na sądzie i po doniesieniu Nam, Rozkazujemy z zakonu wykasować i znaki jego odebrać mu, komunikując, przy odesłaniu znaków do kapituły orderów rossyjskich, winę i wyrok sprawy.

54. Na zamknięcie Rozkazujemy: wyrażone wyżej artykuły w całej mocy, bez najmniejszej zmiany, zachowywać, wręczywszy każdemu kawalerowi drukowany exemplarz tego Statutu, ażeby wszyscy i każdy w szczególności wiedzieli o tém Najmilszemu w szém Naszém urzędzeniu względem orderu s. Anny, i o danych jego kawalerom prerogatywach. Na potwierdzenie czego, My podpisaliśmy je Naszą ręką i Cesarzką pieczęć Naszą przyłożyć Rozkazaliśmy. Dan w Sankt-Petersburgu, roku Narodzenia Chrystusa tysiąc ośmset dwudziestego dziewiątego, dnia 14 kwietnia, a Panowania Naszego roku cztertego.

Na autentyku własną Jego Cesarzkiej Mości ręką napisano:

N I K O Ł A Y.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 15 maja.

(z Kuryera Warszawskiego.)

J. C. M. Wielki Xiążę Michał, przybył do tutejszey stolicy.

JWW. Tatyszczew Ambassador J. C. K. M. przy N. Cesarzu Austriackim, Hrabia Alopeus poseł nadzwyczajny przy N. Królu Pruskim, Jenerał-Porucznik wojsk pruskich Rauch Inspektor Jenerałny twierdz, Szef Korpusu inżynierów, i jego Adjutanci Hrabia Bethusi i Fiszer, Rzeczywisty Radca Stanu Taniejew, Hrabina z Braniczych Potocka, przybyli do Warszawy.

JW. Jenerał-Adjutant Bekendorf, tudzież Pułkownicy ze świty J. C. K. Mości Szarnehorst i Anikow przybyli do Warszawy.

Senatorowie, Posłowie i Deputowani już zaczęli przybywać do stolicy Królestwa Polskiego, jako też znaczna liczba Obywateli w chwili tak szczęśliwej, tak drogiej, tak zaszczytnej, dla Polaków.

Xiążę Michał Radziwiłł Wojewoda, z Wołynia; Jenerał Major Mansurów z Reflin; a Fligiel Adjutanci J. C. K. M. Hrabowie Iwelitz i Kuszel z Petersburga, przybyli do Warszawy.

W zeszłą niedzielę to jest dnia 10 b. m. w kościele tutejszym XX. Misyonarzy odbył się obrzęd konsekracji JW. JX. Wawrzyńca Gutowskiego, Prałata w Katedrze Płockiej, Archi-Dyakona Dobrzyńskiego, Proboszcza Gąsewskiego, na Biskupa Gorzeńskiego in partibus, s. sfragana Diecezyi Płockiej. Konsekratorem był JW. JX. Prażmowski, Biskup Płocki, a współkonsekratorem JW. JXX. Dzięcielski Biskup Lubelski i

Pawłowski Biskup Administrator Diecezyi Płockiej. Dary przy obrzędzie tym używane, jako to, świece nieśli JWW. Senatorowie Franciszek Grabowski Wojewoda i Sierakowski Kasztelan, chleb JWW. Wóźnicki Radca Stanu, Młodziański Sędzia Najwyższej Instancyi, wino nakolaniec niesionem było przez JWW. Prażmowskiego i Sędzimira Sądu Appelacyynego Sędziów.

(z Gazety Warszawskiej.)

Rada Administracyjna na posiedzeniu swém dnia 12 b. m. postanowiła: JXiedza Józefa Dobrowolskiego, proboszcza w mieście Górze, Kanonikiem Metropolitalnym w Archidiecezyi Warszawskiej; Ignacego Zybanowicza, Kanonika Katedralnego Proboszcza w Metelach, Archidyakonem w Kapitułe Katedralnej Augustowskiej. Mikołaja Błockiego, Rejensa Seminarium Dyecezalnego w Seynach, Kanonikiem w Kapitułe Katedry Augustowskiej, tudzież: JPana Jana Grabowskiego, Sędziego Trybunału Cywilnego Iszey Instancyi Województwa Augustowskiego, Prokuratorem Królewskim przy Trybunale Cywilnym I. Instancyi Województwa Krakowskiego.

Vice-Prezydent miasta stołecznego Warszawy.

Podaje do wiadomości i stosowania się następujące rozporządzenie:

1) Osoby składające orszak NAYJAŚNIETSZEGO PANA w dniu przybycia NAYJAŚNIETSZYCH PAŃSTWA, udadzą się za rogatki Gołędzinowskie przez most Stary i Pragę.

2) Pojazdy JWW. Ministrów, gdy ci w zamku wysiadą, zatrzymają się w podworzu Zamkowym.

3) Pojazdy osób, które stosownie do artykułu 9 i 10 Programatu oczekiwać i przyjmować mają NAYJAŚNIETSZYCH PAŃSTWA w Zamku, wejdą od strony Krakowskiego Przedmieścia do Zamku przez bramę od Pałacu pod Blachą, zatrzymają się w bramie przeciwległej, a po wysiadeniu Panów udadzą się przez Stare Miasto na Podwałę, gdzie szykować się będą frontem ku kolumnie Zygmunta pod dwa obok siebie, poczynając od domu Dyzmańskiego.

4) Podczas rozjeżdżania się, pojazdy próżne zajądą tym samym jak wyżej sposobem; zabiorą Panów w teyże samej bramie i udadzą się do domów przez Stare miasto.

5) Przez ulice, na których wbyisko rozstawione będą żaden pojazd przepuszczony nie zostanie.

6) Pojazdy osób, które stosownie do artykułu 15 Programatu, przybywać będą do Zamku dla złożenia swych życzeń NAYJAŚNIETSZYM PAŃSTWU, nazajutrz po ich przybyciu, wejdą do Zamku bramą pod zegarem, a próżne uszykują się na Kanonikach i na Starém-Mieście.

7) Pojazdy takichże osób, które, nie wjeżdżając do Zamku, zechcą wysiąść na placu przy bramie pod zegarem, uszykują się na placu koło Zygmunta, frontem do Zamku.

W Warszawie dnia 15 maja 1829 roku.

Lubowidzki.

Za Sekretarza Jenerałnego: Wiernicki.

Wkrótce wystawioną będą na Teatrze Narodowym Opera Narodowa Cecylia Piaseczyńska, z muzyką Mistrza kapeli Dworu J. C. K. Mości Karola Kurpińskiego.

ANGLIA.

Londyn dnia 4 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Onegdaj na pokojach u Króla Jmci w St. James zasydowało się blisko 1400 osób. Zpomiedzy członków ciała dyplomatycznego, którzy szczególnie posłuchanie otrzymali, był także Xiążę Liewen, w celu oddania Monarsze pisma, oraz przedstawienia Hrabion Matuszewicza i K. Zabielly, tudzież Szambelana Czyczeryna. Król Jmci, jako też Xiążę Gloucester, Xiążę Sasko Koburgski

Leopold i *Xiąże Wellington*, mieli mundur Feldmarszałkowski. Ubiór *Xiężney Kent* składał się z samych wyrobów krajowych. Między wielu innemi obecnemi osobami, oprócz członków rodziny Królewskiej, Ministrów i Posłów zagranicznych, było 5 Xiążąt, 9 Margrabiów, 11 Hrabów, 10 Vice-Hrabów i 11 Lordów, tudzież 3 Xiężne, 15 Margrabin, 52 Hrabiny, i 8 Vice-Hrabiny.

Xiąże Klarencyi ucierpiał wiele w ostatnich dniach przez powrót bólów spazmodycznych; życie jego było w niebezpieczeństwie. *Xiąże Wellington* jest bardzo niespokojny z powodu mocy tych paroksyzmów, i odbyły się w tej mierze ważne narady.

Gazety amerykańskie pod dniem 25 marca donoszą, iż pierwszą czynnością rządową *Jenerała Jackson* było podpisanie traktatu pokoju i przyjaźni z *Brazylią*.

— Dnia 2 —

Dnia 6 b. m. odprawi się tu zgromadzenie osób, które w okolicy *Dublina* chcą wystawić pomnik *Xięciu Wellingtonowi*, dla okazania wdzięczności za jego zasługi. Na czele tego towarzystwa zonydują się *Xiążęta Norfolk, Devonshire i Leicester*; ostatni jest prezesem jego. Uchwalone w tej mierze postanowienie wyraża: „Pomnik ten ma uwiecznić dla nayspóźniejszych pokoleń uczucia nasze sprawiedliwej wdzięczności, i przypominać, iż ten sam wielki wódz zjednał wolność religijną, który oswobodził Europę, i Królestwo to zabezpieczył.” Pan *Makony* został obrany sekretarzem tego towarzystwa.

Niedawno była w *Forku* wielka uczta, na którą naysznakomitsze osoby wszelkiego stronnictwa bez różnicy wiary zaproszono, i którą z tego powodu nazwano uczta pojednawczą. Prezesem był jeden ze stronnictwa *Torysów*, a Vice Prezesem ze stronnictwa *Whigów*. Spełniano toasty za zdrowie *Xiążęcia Wellingtona* i *Pana O'Connella*, za pomyślność Irlandyi; wszyscy oraz obecni życzyli naysłabszego skutku bilowi względem nadania swobod katolikom.

Pogłoski, jakoby Parlament jeszcze przed końcem bieżącego miesiąca mógł załatwić wszystkie sprawy, zdaje się być teraz mniej, niżeli przedtém podobną do wiary. Inna wieść rozniósła, że ministrowie mieli zamiar, zmienić wszelkie stałe podatki razem z innemi, naybardziej uciążliwymi przemysł zarobkowy, na podatek od majątku. Nawet procent długu narodowego nie ma być wolny od tego podatku.

Składka w Irlandyi na wystawienie pomnika *Panu O'Connell* idzie bardzo pomyślnie. Spodziewają się, że naysmniey uczyni 50,000 funtów szterlingów (2 miliony złotych polskich). Wielu znamiennych katolików i protestantów zapisało się; a niektórzy na 100 funtów szterlingów (4,000 złotych polskich).

FRANCYA.

Paryż dnia 1 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Według nowego planu, korpus lekkiej artylleryi naszej ma być zwinięty, i przyłączony do innej artylleryi, która składać się będzie z 10 pułków artylleryi pieszej i konnej wraz z podziagiem.

Hrabia da Ponte, Poseł *Don Miguela*, spadł dnia 26 b. m. z konia w lasku Bułonskim, i mocno skaleczył sobie prawą rękę.

HISZPANIA.

Madryt dnia 20 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Zapewniają, iż Minister Woyny zajmuje się gorliwie organizacją wojska w celu jego uzupełnienia. Rzecz ta naturalnie wszystkich zajmuje,

albowiem nie można odgadnąć, ze strony którego Mocarstwa obawia się Hiszpania napadu. Utrzymują, iż Francya nalega na to, aby Hiszpania postawiła wojsko swoje na stopie przyzwoitej; atoli czyniono uwagę: dla czego, jeżeli tamto Mocarstwo nie przykłada się do kosztów, Rząd nasz, w chwili, w której tyle jest do zaspokojenia potrzeb, tak wiele łoży na wojsko?

TURCYA.

Stambuł dnia 12 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Pułki regularne ruszyły w pochód, mając na czele chory muzyki zupełnie na sposób europejski. Wojsko to popłynęło na statkach do *Redosto*, a ztamtąd pośpieszy do obozu.

Sułtan przy wszystkich swoich politycznych i wojennych zatrudnieniach zajmuje się ciągle i bez znużenia reformą ubioru narodowego, ażeby go zrobić stosowniejszym dla wojennego ludu. Dawne *Kawuki* (wielkie muslinem otoczone czapki), które według stanu osób i według rozmaitych obrzędów dworskich przepisanej etykiety, rozmaity kształt miały, zostały zniszczone, podobnie jak *Samyki*, wielkie zawoje, które lud pospolicie nosił. Wyżsi i niżsi, szlachta i lud, wszyscy mają na przyszłość nosić *Fesy* z błękitnym jedwabnym kutasem. Sklepy robiących *Kawuki* zamknięto, z rozkazem, aby rzemieślnicy i biegli w szyciu, udali się do starszych krawców po zatrudnienie przy robocie sukni wojskowych. Stosownie do tego postanowienia Sułtana, Rydziałowie, Ministrowie Stanu i Magnaci Peństwa, nie okrywają już głowy, jak to dotąd było, szalem, lecz wszyscy noszą prosty *Fes*. Tylko Ulemom wolno jest i dalej okręcać głowę chustką z białego muslinu; ci zaś, którzy w prostej lub bocznej linii pochodzą od *Proroka*, nosić będą chustki z zielonego muslinu. Jedyną ozdobą odróżniającą Ministrów i magnatów od ludu będzie ozdoba brylantowa na *Fesie* lub na piersiach.

Od granic tureckich 24 kwietnia.

Według wiadomości z *Prewazy* pod dniem 8 kwietnia, znany *Andrzej Isko*, który dawniej poddał się Turkom i naostatek w prowincyi *Valtos* dowodził, świeżo od greckich wyścinców namówiony, podniósł broń przeciw Porcie, i przyłączył się do strony powstańców. Pierwszym jego przeciwko Turkom krokiem było przejęcie transportu 150 koni z żywnością, która do *Missolungi* i *Anatoliki* była przeznaczona. Turcy, którzy ją prowadzili, nie byli na to przygotowani, gdyż mieliemali, że *Isko* jest im przyjazny. Część ich została wymordowana przez żołnierzy *Iska*. Wielu wzięto w niewolę i zaprowadzono do *Wonicy*. Jeden tylko zdołał uciec i schronić się do *Artu*. Po tym wypadku miał *Isko* zająć stanowisko przy *Makrinoros*, później je opuścić i udać się do *Peta*, aby dowodzącego tam Kapitana podobnie przeciw Turkom podburzył. *Veli-Bey* dowiedziawszy się o poruszeniach *Iska*, natychmiast rozłożył się pod *Artą*, a potem pod *Komboti*, aby postępowaniu Greków pod *Iskiem* jak naysmocniej mógł przeszkadzać; mówią jednak, że miał mało ludzi, i pod *Kamboti* przez Greków otoczonym został. W *Prewazie* wieść się rozchodzi, iż syn teraźniejszego Wielkiego Wezyra, *Emin-Bey* (*Basza Delwinu* i *Awlony*, i *Kaimakan Janiny*) przedsięwziął we cztery dni po świętach *Bayramu*, to jest, 9 b. m. odjechać do *Stambułu*. Dalej słychać, iż *Basza Skutaryyski* przeznaczony został na *Rumeli-Wallesego* (w mieyscu *Reszyda Baszy*), a znany Albański dowódca *Sylichtar-Poda*, na jego *Kiaję*.

Wszyscy znakomici Turcy porobili testamenty i gotowi są iść za Sułtanem.

Pozwolono drukować. Zpolecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.

Andrzej Buchariski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawalera.

w Drukarni Redakcyi.